

The Development of Reading comprehension Achievement for Prathomsuksa 5 by SQ4R Teaching Method

Sakaith Chaithip¹ Phatthanant Phap² Paphitchaya Phromkantha³ and Pun Chomphuphra⁴

Received: 16/02/2021, Revised: 13/07/2021, Accepted: 07/09/2021

Abstract

The research on “The development of reading comprehension achievement for prathomsuksa 5 by SQ4R teaching method”, aims to compared reading comprehension achievement of Prathomsuksa 5 students taught using the SQ4R method before learning and after learning. The population used in the research was students of Prathomsuksa school students at Ban Wang Ta Thep School, Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office, Region 3, 105 students. The target group for this research was Prathomsuksa 5 students at Ban Wang Ta Thep School for the academic year 2019 by choosing a specific type of 20 students. Tools used in the research were learning management plans and achievement tests before and after learning that has been inspected and searched for Item-Objective Congruence Index (IOC) from experts. The statistics used in the research were mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), compare pre- test and post- test scores using the t- test statistics based on dependent testing. The results of the research showed the comparison of reading comprehension achievement by using the SQ4R method for prathomsuksa 5 found that the post- test scores were higher than pre- test scores with a statistical significance of 0.5

Keywords: the development of achievement, reading comprehension, SQ4R method

¹ Ban Wang Ta Thep School Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 3,
Email: thaieducpru@gmail.com

² Thai Language Department, Faculty of Education, Chaiyaphum Rajabhat University

³ Thai Language Department, Faculty of Education, Chaiyaphum Rajabhat University

⁴ Thai Language Department, Faculty of Education, Chaiyaphum Rajabhat University

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R

ศักดิ์สิทธิ์ ชัยทิพย์¹ พัทธนันท์ พาป้อ² ปิขญา พรหมกันธา³ และปุ่น ชมภูพระ⁴

วันรับบทความ: 16/02/2564, วันแก้ไขบทความ: 13/07/2564, วันตอบรับบทความ: 07/09/2564

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R” มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ SQ4R ก่อนเรียนและหลังเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนบ้านวังตาเทพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 105 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านวังตาเทพ ปีการศึกษา 2562 ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน ที่ผ่านการตรวจสอบและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญแล้ว สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (Standard Deviation) เปรียบเทียบผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติการทดสอบ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์, การอ่านจับใจความ, วิธีการสอนแบบ SQ4R

¹ โรงเรียนบ้านวังตาเทพ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

Email: thaieducpru@gmail.com

² สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

³ สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

⁴ สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้ในการดำรงชีวิต เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้ โดยองค์การสหประชาชาติได้เสนอให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศช่วยกันรณรงค์ให้ทุกคนในโลกอ่านหนังสือให้ออกทั้งหมดภายในปี พ.ศ. 2543 เพราะตระหนักในความสำคัญของการอ่าน จากข้อมูลของ NOP World Under Score Index ระบุว่าประเทศไทยใช้เวลาในการอ่าน 9.24 ชั่วโมง โดยเป็นการอ่านผ่านหนังสือพิมพ์ร้อยละ 67.3 อ่านผ่านโซเชียลมีเดีย ข้อความเอสเอ็มเอสและอีเมล ร้อยละ 51.6 อ่านความรู้ทั่วไปร้อยละ 51.6 และอ่านวารสารร้อยละ 42 ข้อมูลตรงนี้นับว่าเป็นข่าวดีที่คนไทยเห็นความสำคัญกับการอ่านมากขึ้น สอดคล้องกับผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของทุกสังกัด ได้แก่ สพฐ. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือ สช., สำนักงานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือ กศน. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตำรวจตระเวนชายแดน หรือ ตชด. โดยภาพรวมของการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนนั้นสูงถึงกว่าร้อยละ 70 ซึ่งถือเป็นเรื่องที่น่าพอใจ แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีนักเรียนอีกกว่า ร้อยละ 30 ที่ยังคงมีปัญหาด้านการอ่าน (Funwichian, 2019)

การอ่านถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเด็กจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสม สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้น การเรียนรายวิชาภาษาไทยอย่างหนักในปัจจุบัน นั่นก็คือนักเรียนขาดทักษะอ่าน โดยเฉพาะการอ่านระดับขั้น พื้นฐาน ซึ่งถือว่าการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เด็กนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ในระดับสูงต่อไป สอดคล้องกับ กานต์มณี ศักดิ์เจริญ (Sakcharoen, 2003) กล่าวว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่ใช้ในการดำรงชีวิตเพราะ การอ่านมักมีโอกาสนำมาสู่การก้าวหน้าในอาชีพ มากกว่าคนที่อ่านหนังสือได้น้อย และคนที่อ่านช้า โลกปัจจุบันถือ ได้ว่าเป็นโลกของการอ่านเพราะการอ่านแทรกอยู่ในกิจกรรมต่าง ๆ ทุกประเภท ทั้งนี้เพราะการดำรงชีวิตต้องใช้ การอ่านสื่อสารทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน การอ่านจึงมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตมนุษย์มากที่สุด และเราต้อง รู้จักเลือกอ่าน จับใจความให้ได้รวดเร็ว เพื่อที่จะได้ประหยัดเวลา จึงมีคนกล่าวว่าอาหารหล่อเลี้ยงร่างกาย การ อ่านหล่อเลี้ยงสมองการอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ในการ ติดต่อสื่อสาร ทำความเข้าใจ และแสวงหา ความรู้ใหม่ ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ดังนั้นการสอนอ่าน จึงเป็นทักษะสำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้ฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ทักษะการอ่านนั้นเป็น เรื่องสำคัญที่จะต้องฝึกกับนักเรียนทุกคนที่จะไปเรียนต่อ หรือไปประกอบอาชีพที่ตนเลือก ซึ่งในการอ่านจับ ใจความสำคัญก็จะมีทฤษฎีต่าง ๆ มากมายที่เป็นตัวช่วยให้การอ่านจับใจความได้เนื้อหาที่สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่ง การอ่านที่ประสบความสำเร็จคือความสามารถในการอ่านและความเข้าใจในการอ่านโดยเฉพาะความเข้าใจใน การอ่านนั้นเป็นสิ่งสำคัญมาก การอ่านจะไม่เกิดประโยชน์หากผู้อ่านไม่เข้าใจเรื่องที่ตนอ่านซึ่ง สมุทฺร เช่นชาว

นิช (Sen-Chaowanich, 2006) กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นความสามารถที่จะอนุมานข้อสันเทษหรือความหมายอันพึงประสงค์จากสิ่งที่อ่านมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งความเข้าใจนี้เป็นเรื่องที่มีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการศึกษา และประสบการณ์ต่าง ๆ ในหลาย ๆ ด้านของแต่ละคน และถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการอ่าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใด ๆ เลยก็อาจกล่าวได้ว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น

หลักสูตรประถมศึกษาฉบับปัจจุบัน เน้นให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนที่หลากหลายอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะวิธีการหาความรู้ สามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง ดังนั้นผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ และสามารถใช่วิธีการสอนเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง มารุต พัฒนาผล (Phatphol, 1984) อธิบายว่า การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิด ในการเรียนรู้ที่พัฒนาการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดขั้นสูงเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นในการเรียนรู้และดำเนินชีวิต เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข การเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่บทเรียนหากเป็นการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์และมีความหมายต่อผู้เรียนที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างดี สอดคล้องกับจุฑารัตน์ พันธุ (Phanthu, 2013) กล่าวว่า ด้วยการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ทำให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้ข้อเท็จจริงรู้เหตุและรู้ผลเข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกตหาความแตกต่างอย่างสมเหตุสมผล อันเป็นการพัฒนาความคิดสติปัญญาจริยธรรม อารมณ์ ความรู้สึก ตามหลักเหตุผล และอาศัยกระบวนการคิดวิเคราะห์การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลักเป็นการคิดเชิงลึกคิดอย่างละเอียดเหตุไปสู่ผลตลอดจนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล การอ่านจับใจความสำคัญที่ดีต้องมีแนวคิดหรือเทคนิค นักวิชาการมาช่วยในการพัฒนาได้ดีขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า วิธีสอนแบบ SQ4R ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการทำทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านเพราะโครงสร้างความรู้ซึ่งมีหน้าที่ช่วยให้ผู้อ่านค้นหาและเลือกข้อมูลที่ต้องการในการตอบคำถามและยังช่วยตีความเรื่องราวที่อ่านช่วยทบทวนข้อมูลจากความทรงจำของตนเอง เพื่อทำให้เรื่องราวที่ขาดหายไปสมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้การใช้ความรู้เดิมมาทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านนี้เองที่ทำให้การเก็บข้อมูลในสมองมีความคงทนและมีการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบหากมีความรู้เดิมกับเรื่องที่อ่านก็จะทำให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งอีกด้วยทฤษฎีโครงสร้างความรู้ให้ความสำคัญแก่ พื้นความรู้ของผู้อ่าน โดยเชื่อว่าพื้นความรู้มีบทบาทสำคัญต่อความเข้าใจในการอ่าน แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยความสำคัญของความรู้ด้านภาษาแต่อย่างใด ดังนั้นการสอนอ่านตามแนวคิดของ

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ที่มีอยู่บวกกับข้อมูลที่เสนอไว้ในบทอ่านกับวิธีสอนแบบ SQ4R ซึ่งเป็นวิธีการสอนซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วจดจำได้ดีและทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การสอนอ่านที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R มีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนสูงขึ้น (Chittakarn, 2013)

จากเหตุผลดังกล่าว การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ถือว่าเป็นวิกฤติของการศึกษาไทยที่ต้องได้รับการแก้ปัญหาเป็นอันดับต้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านจับใจความสำคัญเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนในวิชาภาษาไทยต่อไปได้เป็นอย่างดี รวมถึงนักเรียนที่จะไปประกอบอาชีพในอนาคตที่ต้องอาศัยการอ่านในการทำงาน โดยผู้วิจัยได้ศึกษา หาวิธีในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยจะใช้แนวคิด SQ4R มาประกอบกับการสอนนักเรียน เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนอย่างตรงประเด็นให้นักเรียนมีทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญที่ดีขึ้น

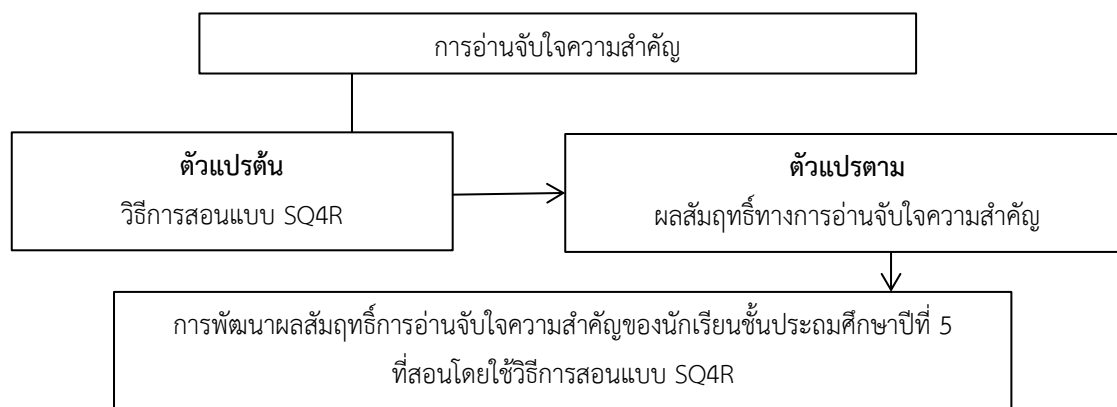
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยวิธี SQ4R

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาทักษะอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความ คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสมองอย่างหนึ่ง ที่ทำหน้าที่แปลสัญลักษณ์ต่าง ๆ และถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้เขียน และผู้อ่านโดยหัวใจที่สำคัญของการอ่าน นั่นคือการเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน และการพิจารณาเลือกความหมายที่ดีที่สุดไปใช้ประโยชน์ ซึ่งในการอ่านนั้นผู้อ่านจะต้องอาศัยทักษะหลายอย่าง เช่น การผสมผสานตัวอักษร การวิเคราะห์คำ การตีความและการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่อ่าน จนทำให้สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ชัดเจน (Saengkloi, 2010)

นอกจากนี้ การอ่านจับใจความ ถือว่าเป็นการอ่านสาร หรือเรื่องราวต่าง ๆ แล้วทำความเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง รวมถึงสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องผ่านการพูด หรือเรียบเรียงข้อมูลขึ้นมาใหม่ด้วยสำนวนของผู้อ่านนั่นเอง เป็นการถ่ายทอดเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้ การอ่านจับใจความสำคัญ สรุปได้ว่า เป็นการอ่านเพื่อหาใจความที่สำคัญที่สุดในเรื่อง บทความ หรือในหนังสือ แล้วทำความเข้าใจกับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่าน วิเคราะห์ว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไร หรือเรื่องนั้นต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องใด เมื่อสามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตมีคุณภาพลดความผิดพลาดของการอ่านได้มากขึ้น (Sunanta Kinnarawong, 2017)

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่ต้องทำความเข้าใจกับสาระสำคัญของสารประเภทต่าง ๆ วิเคราะห์ว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไร เมื่ออ่านแล้วสามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นได้รับทราบและเข้าใจตรงกันได้

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

หลักของการอ่านจับใจความสำคัญนั้นมีผู้เชี่ยวชาญที่ศึกษาเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญว่า หลักการอ่านจับใจความมีดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายการอ่านให้ชัดเจน กำหนดเป้าหมายในการอ่านหนังสือทุกครั้งว่าจะอ่านเพื่ออะไร
2. สืบสวนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เพราะส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่องคำนำสารบัญคำชี้แจงการใช้หนังสือ
3. มีความสามารถทางภาษานับเป็นพื้นฐานสำคัญอย่างยิ่ง ในการอ่านจับใจความโดยเฉพาะทักษะในการแปลความของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ

4. มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน อาจจะทำให้เข้าใจการจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น แม้ผู้อ่านจะมีความตั้งใจในการอ่านมากเพียงใด มีความสามารถในทางภาษามากเพียงใด แต่ถ้าหากไม่มีประสบการณ์ก็ยากที่จะอ่านเข้าใจ

5. เข้าใจลักษณะหนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่งที่ต่างกัน เช่น หนังสือประเภทสารคดี ตำรา ข่าว และบทความ เป็นต้น เป็นเรื่องจริงที่ผู้ให้รู้ความคิดแก่ผู้อ่านว่าสำคัญอย่างไร (Mueannin, 1998)

นอกจากนี้ หลักการอ่านจับใจความสำคัญยังต้อง (Ministry of Education, 2003)

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน ว่าอ่านเพื่ออะไร เช่น อ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อหาความรู้ เป็นต้น

2. สรุปรวส่วนประกอบหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น คำนำ สารบัญ เป็นต้น

3. ทำความเข้าใจกับหนังสือว่าเป็นหนังสือประเภทใด มีลักษณะอย่างไร

4. ใช้ความสามารถในการแปลความหมายของคำ ประโยคอย่างถูกต้อง

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้มากขึ้น

สรุปได้ว่า หลักการอ่านจับใจความสำคัญนั้น ต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน ทำความเข้าใจว่าอ่านเพื่ออะไร อ่านอย่างไร ที่สำคัญผู้อ่านต้องเปิดใจกว้างกับเรื่องที่อ่าน นำทุกอย่างที่กล่าวมาประกอบกัน และจะได้การอ่านจับใจความสำคัญที่สมบูรณ์

วิธีการสอนแบบ SQ4R

วิธีการสอนแบบ SQ4R หมายถึง วิธีการสอนอ่านอย่างมีขั้นตอน เป็นวิธีการสอนอ่านอย่างคร่าว ๆ โดยใช้คำถามเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายการอ่าน ลักษณะการสอนจะเป็นลักษณะการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เพราะในขั้นของการอ่านแบบ SQ4R จะประกอบไปด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นการอ่านเพื่อเนื้อหาสาระมิใช่สนใจที่ตัวภาษาผู้สอนจึงต้องตระหนักถึงความรู้เดิมของผู้เรียนด้วย (Chotthanakit, 2018) สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่าขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R ได้พัฒนามาจากการสอนแบบ SQ3R (Survey, Question Read, Recite and Review) ขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนอ่านทั้งหมด 6 ขั้นตอน ได้แก่ Survey, Question, Read, Record, Recite and Review ในแต่ละขั้นตอนของขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ4R นั้นจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกวิธีการอ่านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้อ่าน และมีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มมากขึ้น (Prangthong, 2017)

ลำดับขั้นของวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ซึ่งเป็นเทคนิคการอ่านตำราที่เป็นระบบเป็นวิธีการสอนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตำราที่อ่านด้วยตัวเองโดยในแต่ละขั้นตอนนั้นช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเนื่องจากการอ่านซ้ำ ๆ จนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องราวที่อ่านได้ มีขั้นตอนการอ่าน (Sawasdikul, 2011) ดังนี้

1. ขั้นตอนวิธีการสอน

1.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่จัดทำบรรยากาศให้รู้สึกสบายไม่เคร่งเครียดเสนอสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่านผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวันเพราะฉะนั้นสื่อที่นำมาใช้เป็นของจริง (Authentic Materials) เช่น ใบโฆษณาข่าวจดหมายใบสมัครงาน จุลสาร ฯลฯ

1.2 ขั้นสอนซึ่งกระทำการสอนตามระบบของวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

1) ขั้น Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องการอ่านในขั้นนี้ไม่การใช้เวลาเนิ่นนานเกินไปการอ่านคร่าวๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่างได้

2) ขั้น Question (Q) การตั้งคำถาม จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็นดังนี้จึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้นคำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านคำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และที่สำคัญก็คือคำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกัน ควรจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไรทำไมจึงสำคัญสำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้างตอนไหน และเมื่อไรอย่างไรก็ตามการพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถรับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

3) ขั้น Read (R) การอ่านข้อความในบทเรียนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและกับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริงขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้าหากคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าของหนังสือก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปเพื่อหาคำตอบ

4) ขั้น Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญ และสิ่งที่จำเป็นโดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

5) ขั้น Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความโดยพยายามใช้ภาษาของตนเองถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6) ขั้น Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้องบางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

1.3 ขั้นสรุปและประเมินผล เมื่อจบขั้นตอนวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R แล้วผู้สอนต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้ที่เรียนอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติมให้แบบฝึกมากขึ้นหรือสำหรับผู้ที่ยากก็อาจจะให้แบบฝึกเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

สรุปได้ว่า วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านอย่างมีขั้นตอน 6 ขั้น ดังนี้

1. ขั้น Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อที่จะหาจุดสำคัญของเรื่องที่อ่าน
2. ขั้น Question (Q) การตั้งคำถาม เมื่ออ่านเสร็จผู้อ่านอาจจะตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน เช่น ใคร ทำอะไร เป็นต้น
3. ขั้น Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ อย่างละเอียด
4. ขั้น Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ หลังจากได้ข้อมูลจากการอ่านและตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน
5. ขั้น Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านว่ามีใจความสำคัญอย่างไร
6. ขั้น Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์ เมื่อสรุปใจความสำคัญได้ ผู้อ่านก็ต้องมาพิจารณาว่าใจความสำคัญที่ได้นั้นสอดคล้องกับเรื่องที่อ่านหรือไม่

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนบ้านวังตาเทพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 จำนวน 105 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านวังตาเทพ ปีการศึกษา 2562 ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นห้องที่ผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้นและครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การสอนอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 แผน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกปฏิบัติด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ได้แก่

1.1 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หนึ่งมีชายผู้หนึ่งไม่ชอบทำงาน

1.2 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หมูสามตัว

1.3 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ทำไมสุนัขจึงจอกจิ้งมีหางขาว

1.4 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ตาเดียวสองตาและสามตา

1.5 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

1.6 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง พระอุทุมมุนาย

1.7 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง เจ้าหญิง 12 องค์

1.8 แผนจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ดึกวิทิงตัน และแมว

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอน SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผ่านการตรวจสอบและประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และประเมินโดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบทดสอบทั้งหมด 3 ท่าน

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยทดลอง ผู้วิจัยนำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปดำเนินการสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านวังตาเทพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 ปีการศึกษา 2562 ใช้เวลาการสอน 8 คาบ คาบละ 60 นาที มีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

แบบแผนการทดลอง

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการศึกษารูปแบบการทดลอง ใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pre-test Post-test Design) (Taweerat, 1997)

ตารางที่ 1 รูปแบบการดำเนินการทดลอง

ก่อนเรียน(Pre-test)	สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R	หลังเรียน(Post-test)
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

T₁ = คะแนนสอบก่อนเรียน

X = แผนการเรียนรู้วิธีการสอนแบบ SQ4R

T₂ = คะแนนสอบหลังเรียน

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แนวคิด SQ4R ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แนวคิด SQ4R ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมด 8 แผน
3. เมื่อดำเนินการสอนครบทุกกิจกรรมแล้ว จึงดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมกับก่อนเรียน
4. นำผลการทดสอบมาตรวจหาคะแนน โดยผู้วิจัยทำการตรวจเอง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ผลการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยวิธี SQ4R ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติค่า t-test แบบ dependent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$, Mean), ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D., Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติการทดสอบค่า t-test แบบ dependent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R

ตอนที่ 1 ผลคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R

ตารางที่ 2 ผลคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R

N	(T ₁) Pre-test	(T ₂) post- test	ผลต่าง ของ คะแนน	N	(T ₁) Pre-test	(T ₂) post-test	ผลต่าง ของ คะแนน
นักเรียนคนที่ 1	19	27	8	นักเรียนคนที่ 13	17	26	9
นักเรียนคนที่ 2	20	26	6	นักเรียนคนที่ 14	20	26	6
นักเรียนคนที่ 3	17	26	9	นักเรียนคนที่ 15	15	24	9
นักเรียนคนที่ 4	22	28	6	นักเรียนคนที่ 16	19	27	8
นักเรียนคนที่ 5	20	26	6	นักเรียนคนที่ 17	16	25	9
นักเรียนคนที่ 6	19	25	6	นักเรียนคนที่ 18	18	24	6
นักเรียนคนที่ 7	18	28	10	นักเรียนคนที่ 19	21	27	6
นักเรียนคนที่ 8	22	27	5	นักเรียนคนที่ 20	15	24	9
นักเรียนคนที่ 9	18	27	9	รวม	375	525	150
นักเรียนคนที่ 10	21	29	8	ค่าเฉลี่ย	18.75	26.25	7.5
นักเรียนคนที่ 11	20	28	8	(S.D.)	2.9	1.56	-1.34
นักเรียนคนที่ 12	18	25	7	ร้อยละ	62.5	87.5	25

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R คะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 18.75 และคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 26.25 คะแนนต่างของผลคะแนนรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนที่สอนอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R

คะแนนทดสอบ	n	Mean ($\bar{X}$)	S.D.	t	df	sig
ก่อนเรียน	20	18.75	4.30	20.80	19	0.00**
หลังเรียน		26.25	2.09			

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ค่า sig 0.00)

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลคะแนนทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธี SQ4R มีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.75 ส่วนหลังเรียนผลคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.25 เมื่อนำมาเปรียบเทียบพบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธี SQ4R ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธี SQ4R คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธี SQ4R พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้วิธี SQ4R คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงให้เห็นว่าคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การอ่านจับใจความเป็นทักษะสำคัญ เพราะสามารถช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้อง สำหรับผู้เรียนวิชาต่าง ๆ ทุกสาขาผู้เรียนจะใช้ทักษะการอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ทำให้ผู้อ่านรู้ข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ และทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก ตลอดทั้งทำให้การดำรงชีวิตประจำวันเป็นปกติสุขและมีคุณภาพ กล่าวว่าการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เนื่องจากการอ่านจับใจความเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอ่านทุกประเภท ทำให้เข้าใจจุดมุ่งหมายในการอ่านมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถเก็บใจความของสารหรือเรื่องราวต่าง ๆ แล้วทำความเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง รวมถึงสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องผ่านการพูดหรือเรียบเรียงข้อมูลขึ้นมาใหม่ด้วยสำนวนของผู้อ่านนั่นเอง เป็นการถ่ายทอดเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (Luesopha et al., 2012; Kinnarawong, 2017; Sawasdikul, 2011)

จากการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้น Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อที่จะหาจุดสำคัญของเรื่องที่อ่าน ขั้น Question (Q) การตั้งคำถาม เมื่ออ่านเสร็จผู้อ่านอาจจะตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน เช่น ใคร ทำอะไร เป็นต้น ขั้น Read (R1) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ อย่างละเอียด ขั้น Record (R2) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ หลังจากได้ข้อมูลจากการอ่านและตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขั้น Recite (R3) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านว่ามีใจความสำคัญอย่างไร ขั้น Reflect (R4) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์ เมื่อสรุปใจความสำคัญได้ ผู้อ่านก็ต้องมาพิจารณาว่าใจความสำคัญที่ได้นั้นสอดคล้องกับเรื่องที่อ่านหรือไม่ (Sinthapanon, 2011; Phimthanamas, 2013) ผู้วิจัยนำสิ่งที่สังเกตได้มาเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัยแล้วสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นมาโดยให้นักเรียน เรียนรู้เป็นขั้นตอนทั้งหมด 6 ขั้นตอน คือ การอ่านคร่าว ๆ, การตั้งคำถาม, การตอบคำถาม, การจดบันทึก, เขียนสรุปใจความสำคัญ และการวิเคราะห์วิจารณ์ เพื่อให้นักเรียนมีการวางแผนการอ่าน การกำหนดแนวคิดเรื่องมากขึ้นเป็นการอ่านอย่างมีระเบียบแบบแผน

จากการประมวลผล จากขั้นตอนของวิธีการสอน SQ4R ขั้นที่สามารถพัฒนาการอ่านจับใจความของผู้เรียนได้ คือ ขั้น 4R เนื่องจากเป็นกระบวนการอ่านเพื่อหาประเด็นสำคัญของสารที่อ่าน จากนั้นผู้เรียนต้องเขียนสาระสำคัญของสาร แล้วสรุปความเป็นสำนวนของผู้เขียน และนำเสนอใจความสำคัญของสารนั้น ๆ ได้

ดังนั้นจากผลการวิจัยดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านวังตาเทพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนควรจะศึกษาตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551
2. ครูผู้สอนควรจะวิเคราะห์สภาพพื้นฐานของผู้เรียน เพื่อวางแผนกิจกรรมให้หลากหลาย และประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ครูผู้สอนควรใช้แผนการจัดการเรียนรู้กับระดับชั้นเรียนอื่น ๆ เช่น ประถมศึกษาปีที่ 4 หรือประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้น
2. ควรใช้ทฤษฎีการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้มากขึ้น และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่หลากหลาย

การนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธี SQ4R ไปใช้ในการพัฒนาขั้นต่อไป โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. นำผลวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย

1.1 ใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอน โดยออกแบบกิจกรรมใหม่ที่น่าสนใจโดยใช้วิธีการสอน SQ4R เพื่อประสิทธิภาพของการเรียน

1.2 ใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้

2. การนำผลการวิจัยไปใช้เป็นผลงานทางวิชาการ

ผลการศึกษาวิจัยนอกจากจะเป็นประโยชน์ในด้านการปรับปรุงและพัฒนางานหรือการจัดการเรียนการสอนแล้ว ผู้วิจัยสามารถนำประโยชน์ไปใช้เป็นผลงานวิชาการได้

เอกสารอ้างอิง

- Chittakarn, A. (2013). *The development of reading comprehension ability of Thai language learning subjects using the SQ4R teaching method in conjunction with the use of graphic diagrams for Prathomsuksa 2*. Thaksin University.
- Chotthanakit, S. (2018). *The development of Thai Reading Comprehension Activity Series using Reading Teaching Method Model SQ4R with partner technique for Mathayomsuksa 1*. Burapha University.
- Funwichian, N. (2019). *Effective reading promotion tactics for primary school students*. Retrieved February 14, 2019, from <https://www.trueplookpanya.com/education/content/73256/-teaartedu-teaart->
- Kinnarawong, S. (2017). *Reading*. (2nd ed.). Chaimongkol Printing.
- Luesopha, M. et al. (2012). *Development of reading comprehension using the SQ4R method of Thai language learning for Mathayomsuksa 1*. Rajabhat Mahasarakham University.
- Ministry of Education. (2003). *Guidelines for organizing activities promoting reading habits*. Academic Department Ministry of Education.
- Mueannin, W. (1998). *Reading comprehension*. Suveeriyasan.
- Phanthu, J. (2013). *Development of Critical Thinking by Analytical Thinking Process 5W1H for Students. Secondary School Year 6, Donmuang Taharnargardbumrung School In the course of logistics*. Kasetsart University.
- Phatphol, M. (1984). *Learning management that enhances cognition and happiness in learning*. Charan Sanit Wong printing.
- Phimthanamas, N. (2013). *Development of English Reading Skills for Comprehension Using the SQ4R Teaching Method for Mathayom Suksa School 1*. Buriram Rajabhat University.
- Prangthong, A. (2017). *The development of English Reading Comprehension Activities Using the SQ4R Technique on Problems with adolescents for Prathomsuksa 6*. Naresuan University.
- Saengkloi, A. (2010). *The reading development of kindergarten 2 with storybooks*. Suan Sunandha Rajabhat University.

- Sakcharoen, K. (2003). *Activities to promote love of reading*. The Teacher Council Ladprao.
- Sawasdikul, S. (2011). *Building a reading set with importance of SQ4R method for Mathayomsuksa 4*. Thaksin University.
- Sen-Chaowanich, S. (2006). *Techniques for reading English for comprehension*. (11th ed.). Bangkok: Thammasat University.
- Sinthapanon, S. (2011). *Teaching method according to the educational reform guideline to develop the quality of youth*. Printing technique.
- Taweerat, P. (1997). *Research methods in behavioral science and social sciences*. (7th ed.). Bureau of Educational and Psychological Testing Srinakarin University Wirot Prasarnmit.